

Kliinikumi Leht

Siseleht nr 246, detsember 2021

kliinikum.ee/leht

Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatas

Foto: Andres Tennus

2021. aasta üllatas meid jälle

Eelmise aasta lõpus möödunudule tagasi vaadates tundus aasta olevat pöörane ja ettearvamatu. Täna, 2021. aasta detsembris tagasi vaadates, ei iseloomustaks ma aastat mitte kui pöörane, vaid kui ebatäiuslik torm.

Kui 2020. aastal tundus, et COVID-19 pandeemia on selline torm, mis purustab kõik, siis nüüdseks on selge, et pandeemia ei ole kõikepurustav ning kiirelt mööduv. Samas ei ole võimalik seda ka praeguseks teadaolevatega vahenditega lihtsalt lahendada.

Kolm lainet ja kolm plaanilise ravitöö taastamise pingutust. Ühelt poolt tundub, et oleme juba vilunud ning harjunud COVID-19 haigusega elama, teisalt oleme lõplikult tüdinud. Kahjuks ei tea me endiselt, kas elame uues reaalsuses või saab loota selle lõppemisele. Üks on kindel – teie, kliinikumi töötajad, olete olnud professionaalsed ja teinud pandeemia läbimise iga uue laine puhul võimalikuks. See ei ole olnud kerge ning on nõudnud endiselt rutiinsetest tegevustest välja astumist. Me kindlasti ei tea, millal pandeemia lõp-

peb, ent kogemus on näidanud, et ükskõik, mis tuleb, me saame üheskoos sellega hakkama.

Kliinikumi ravi rahastamise leping on täidetud nii hästi kui see ühel aastal kahe laine tingimustes võimalik oli. Aitäh teile. Kliinikum on lahendanud kriisi, ent jätkuvalt pidanud prioriteediks ka teiste, mitte pandeemiaga seotud patsientide ravimist kuni selleni, et on terve aasta vältel olnud ka vaksineerimise eestvedaja elanikkonna seas.

Meie panust on märgatud – tervishoiusektori tegemised, rõõmud ja mured ei ole kunagi varem olnud sellise tähelepanu keskmes. Juba ainuüksi see annab positiivse ootuse ja lootuse tuleviku osas. Olgu selleks siis arutelud, kui palju inimesi vajab Eesti tervishoid, milline on parim

tervishoiu rahastamise mudel või kuidas väärtustada õpetamist tervishoius.

Head töötajad! Soovin, et teil oleks pühade ajal kasvõi korra võimalus aeg maha võtta. Veetke aega oma lähedastega, veetke aega looduses. Me ju kõik unistame endisest maailmast COVID-19 pandeemiata. Uus aasta aga algab uute väljakutsetega. Olles küll jällegi kogemuste võrra rikkamad, peame teadvustama, et maailm võib, aga ei pruugi, meid taaskord üllatada. Selle teadmiselega tuleb õppida elama ja seda teadmist tuleb aktsepteerida. Nii saavutame me vaimse tasakaalu.

Kaunist ja rahulikku pühadeaega!

PRIIT PERENS
Juhatuse esimees

Kliinikumi innovatsioonijuhina alustas professor Vallo Volke

Oktoobrikuust töötab Tartu Ülikooli Kliinikumi teadus-arendusteenistuses innovatsioonijuhina professor Vallo Volke, kelle ülesandeks on digitervise alaste arendustegevuste koordineerimine.

Eialgu keskendub prof Vallo Volke ennekõike tervishoiuteenuste digitaliseerimise arendamisele, mistõttu on tema esimesed ülesanded seotud kliinikumi elektroonilise haiguslooga. „eHL ehk elektrooniline haiguslugu on olnud kliinikumi informaatikateenistuse üheks suurimaks arendusprojektiks läbi aegade, mis on õnnestunud hästi. Püüame senisest enam keskenduda kasutajatelt tagasiside küsimisele, selle analüüsimisele ja süsteemi kasutusmugavuse parandamisele, et toetada töötajate produktiivsust ja heaolu,“ ütles Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse liige, teadus- ja arendustegevuse juht prof Joel Starkopf.

Prof Vallo Volke sõnul on kliinikumil väga tugev ja võimekas IT-meeskond. „Koostöös arstide, õdede ja informaatikateenistuse töötajatega on eesmärgiks arendada haigla e-süsteem Euroopa parimaks. Asetame keskele kohale töötajate ja haigla jaoks kõige olulisemad tegevused ja õpetame infosüsteemi neid protsesse veatult toetama,“ tutvustas innovatsioonijuht prof Vallo Volke oma juhtmõtet.

Prof Joel Starkopf rõhutab digiarengu olulisust: „Soovime näha kliinikumi eest vedamas Eesti tervishoiu digiarengut nii

Professor Vallo Volke

Foto: Erakogu

nagu ülikoolihaiglale kohane. Selleks on laia haardega, erialaselt ja teaduslikult väljapaistva kolleegi panus äärmiselt oodatud. Innovatsioonijuhi ülesandeks on muuhulgas kanda hoolt ka digiteenuste arendamise eest kliinikumi vastutusalas ja teeninduspiirkonnas ning esindada kliinikumi tervishoiu digitaliseerimise arendustöö alastes küsimustes suhtluses erinevate osapooltega, sh riigiametite ja teiste kliinikumi partneritega.“

Professor Volke on erialalt endokrinoloog, kelle teadushuvi on viimasel ajal olnud seotud kliinilise farmakoloogiaga. Lisaks osakoormusega innovatsioonijuhi tööle jätkab ta ka arst-õppejõuna endokrinoloogia erialal sisekliinikus. Ühtlasi on professor Volke pikaajaline Eesti Endokrinoloogia Seltsi president, Sotsiaalministeeriumi erialanõunik ja sisemeditsiini erialade üldnõunik. Viimased neli aastat on töötanud Haigekassa tervishoiuteenuste loetelu komisjoni liikmena. „Tunnen Vallo kui head meeskonnamängijat ja ootan tulemuslikku koostööd,“ lausus prof Starkopf.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikum liitus Rohetiigri koostööplatvormiga

Tartu Ülikooli Kliinikum liitus programmiga Rohetiiger, mille eesmärk on viia asutuste majandustegevused kooskõlla ja tasakaalu keskkonnaga.

Ka Tartu Ülikooli Kliinikum peab oluliseks ökoloogilise jalajälje vähendamist ning toetab oma keskkonnavalgete tegevusega seatud eesmärki. „Kliinikumi keskkonnavalgete tegevust on hinnatud EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) registreeringuga, mis kinnitab, et meie keskkonnajuhtimise süsteem vastab kõrgele keskkonna standardile. Meil on hea meel, et liitudes Rohetiigri programmiga saame jagada oma kogemust ka teistega ning ühtlasi saada osa teiste ettevõtete ideedest ja elluviidud mõtetest ning

projektidest,“ ütles keskkonna- ja puhas-tusosakonna juhataja Triin Arujõe.

Rohetiigri valdkondade ülene koostööplatvorm püüdleb taastava ja tasakaalus majanduse poole ehk idee on korraldada majandus ümber, vähendada taastumatu- te ressursside kasutust, suunata enam res-

surse taaskasutusse ning püüda võimalikult palju taastada looduslikke ressursse. „Kliinikum tegeleb keskkonnateemadega süsteemselt ja järjepidevalt ning on Eesti haiglatest esimene, kes Rohetiigri programmiga liitus,“ sõnas Arujõe.

Rohelisem Kliinikum info: www.kliinikum.ee/rohelisemkliinikum
Rohetiiger info: www.rohetiiger.ee

KLIINIKUMI LEHT

Dr Eda-Ann Värimäe

Foto: Kliinikumi Leht

Rainis Kolga

Foto: Evelin Lumi

Parimad kolleegid on dr Eda-Ann Värimäe ja Rainis Kolga

Tartu Ülikooli Kliinikum on 2016. aastast andnud välja kliinilise eetika komitee liikme dr Ain Kaare ettepanekul parima kolleegi preemiat.

2021. aastal muutis kliinikumi juhatus kliinilise eetika komitee ettepanekul parima kolleegi preemia statuuti nii, et seda oleks võimalik välja anda kõikide struktuuriüksuste töötajatele, v. a juhtidele. „Parim kolleeg“ tiitliga tunnustatakse häid erialade vahelisi kollegaalseid suhteid ning parimad kolleegid nimetatakse eelmise aasta laureaatide poolt.

2021. aastal valiti parimateks kolleegideks Tartu Ülikooli Kliinikumist dr Eda-Ann Värimäe kirurgiakliinikust ning Rainis Kolga informaatikateenistusest.

2020. aasta kolleegipreemia laureadi dr Piret Laidre sõnul on iseenesestmõistetavalt kõikidel headel kolleegidel sellised omadused nagu tarkus, töökus, lahusus ja hoolivus. Ning neile on antud ka palju muud inimlikult ilusat. Parimal kolleegil peab aga olema lisaks veel midagi, mida sõnadesse panna on raske. Nii nagu dr Eda-Ann Värimäe puhul: „On eelmise sa-

jandi 80ndate keskpaik. Öövalve Maarjamõisa uue maja 6. korrusel. Kamp õe tööd tegevaid tudengeid jõuavad ühisele järeldusele, et parim aeg valveks on just koos selle doktoriga. Nii et, palun, võta vastu veidi hilinenud tänusõnad kõigi toonaste õdede ja praeguste arstide poolt, väga armastatud dr Värimäe! Sinuga koos oli nii hea ja lihtne valvata!“

2020. aasta teine kolleegipreemia laureaat Pille Tammur toob välja, et kui digimaailm töötab, siis ei panda isegi tähele, et see olemas on. Kui aga tekib väikseimgi tõrge, siis on pahandus suur. „Meie IT-s töötab palju suurepäraseid inimesi ning Rainis Kolga on olnud suurepäraseks parimaks kolleegiks,“ sõnas Pille Tammur. Ta meenutab: „Umbes 10 aastat tagasi ühel suvisel puhkusepäeval seisin jalgipiidi Emajões ja rääkisin uue IT- poisiga. Ma ei olnud just üleliia optimistlik, sest senised kogemused olid nii ja naa. Aga selle uue poisiga pidasin sel ja lähapäevil maha

veel mitu kõnet ja minus tärkas lootus, et nüüd ehk ... Tegelikult läks veel palju paremini. Rainis Kolga näol saime endale IT-poolse partneri, kes suudab süveneda, sisse elada, kaasa mõelda ja mulle on tunne, et mõnikord ka silmist lugeda ja lahendada nii väga spetsiifilisi kui ka äärmiselt laia probleemide spektrit. Ja kogu selles virrvaris suudab ta jääda äärmiselt tore-daks ja vahvaks kolleegiks, kelle käest julgeb küsida ka neid ürgumalaid küsimusi, mida vahest ikka tuleb küsida, kui on vaja tegeleda endale võõra maailmaga. Alati saab ka väga asjaliku ja arusaadavas keeles vastuse. Samuti ei saa jätta mainimata, et Rainisel on üks väga tülikas „puudus“ – kui mingi suuremat sorti probleemi lahendamisel tundub, et seekord läheb küll nii, et tuleb alla anda, siis Rainis on allaandjate reas viimane ja reeglina lahendab selle, mis lahendamist vajab.“

KLIINIKUMI LEHT

Anestesioloogia ja intensiivravi kliinik valmistub operatsioonivõimekuse suurendamiseks

Dr Juri Karjagin on juhtinud anestesioloogia ja intensiivravi kliinikut alates 2021. aasta märtsist. Kliinikumi Leht vaatas koos temaga tagasi möödunud aastale ning samuti uude aastasse.

Milline oli teie jaoks esimene aasta kliiniku juhina?

Aasta on möödunud COVID-19 tähe all, suurimad väljakutsed on olnud seotud intensiivravi tagamisega nii COVID-19 patsientidele kui ka kõigile teistele intensiivravi patsientidele. Oleme toime tulnud personali suure vastutulekkuse arvelt, suur tänu siinkohal kõigile! Suutsime tagada abi kõikidele patsientidele, kes seda vajasisid ning ei pidanud väga ranget triaazi rakendama, intensiivravile pääseti tavapäraste kriteeriumitega.

See, kui palju saame edasistele arendustele keskenduda, sõltub COVID-19st.

Dr Juri Karjagin

Kõrva-nina-kurgu operatsioonitoad saavad olema nende kliiniku pinnal, C-korpuse kolmes operatsioonitoas. Suureneb ärkamisruumi voodite arv, tekib ka suurem ettevalmistusruum. Paranevad jälgimisvõimalused nii anesteetias toimunud kui lokaalse tuimestusega läbi viidud operatsioonidele.

Rääkides uutest ravivõimalustest, teeb head tööd kliinilise toitmisravi meeskond, luues programmi, mille alusel kõik, kes vajavad kliinilise toitmisspetsialisti nõu, saavad seda. Eesmärk on parandada patsientide ravitulemust. Plaanis on soetada kaudne kalorimeeter, mis mõõdab patsientide kalorite vajadust ning võimaldab sättida toitmisevajadust.

Üheks eesisevaks arenduseks on e-intensiivravi kasutusele võtmine, alustame sellega I või II kvartalis kõigepealt 2. intensiivravi osakonnas, seal on selleks valmisolek juba loodud. E-intensiivraviga on löökrühm juba rohkem kui aasta tööd teinud, ühtlasi tegime koostööd ka Põhja-Eesti Regionaalhaiglagaga. Projekt osutus keerulisemaks, kui me alguses arvasime, nii meile kui IT-partneritele. Loodame e-intensiivravi kasutusele võtmisest suurt edasiminekut andmete kvaliteedi osas ja andmete töötusel.

Samuti on meil plaanis antibiootikumide individuaalse doseerimise projekt, mis sai kliinikumi arendusfondist toetust. Samas tuleb mõelda, et see, kui palju saame edasistele arendustele keskenduda, ▶

se osasse. Kiirabiga saabuvate patsientide puhul jääb skeem samasuguseks nagu praegu on. Lasteintensiivravi osakonna kolimine parandab patsientide liikumist ja logistikat. Hetkel tuuakse lapsi kiirabiga kõrvalmajast uuringutele, kolimise järgselt peaks päevas tehtavate uuringute arv kasvama. Lasteintensiivravi osakonna personali saab edaspidi kaasata laste anesteesiate läbiviimisel.

M-korpuse lisandumine tähendab võimalust parandada erakorralise kirurgilise töö võimekust. Operatsioonitubade arvu suurenemine tähendab samas, et vajame rohkem personali – arste, õdesid, hooldajaid. Tahaks uskuda, et pakutava teenuse kvaliteet ja patsientide rahulolu tõuseb.

Millised on kõige olulisemad plaanid 2022. aastaks?

2022. aasta on ettevalmistav aasta suuremateks ümberkorraldusteks seoses uute ravikorpuste valmimisega. L. Puusepa 8 hoonesse lisanduvad lastekliinik, kõrvakliinik, suureneb operatsiooniploki tubade arv. Lastekliiniku kolimine toob muudatusi lasteintensiivravi osakonna töösse ning samuti erakorralise meditsiini osakonna (EMO) töösse. EMOsse lisanduvad laste mittekirurgilised erialad. Plaanis on ka EMOsse sissepääsu süsteemi muutus – patsiendid saavad ootealale, läbivad seejärel triaazikabineti ning suunatakse seejärel erakorralise meditsiini osakonna vastavas-

▶ sõltub COVID-19st. Kui saame natuke tavapärasemasse rutiini langeda, siis on plaanis ka arendusprojekt, mis on seotud madalama astme intensiivravi patsientide konsulteerimisega (medical emergency teams). Meeskonnad, kuhu kuuluvad intensiivraviõed ja residendid, teevad visiite haigla intensiivravi palatitesse, et pakkuda kriitilises seisundis patsientidele konsultatsiooni vajadusel varem või ka suunamist 3. astme intensiivravile. Selle projekti elluviimine sõltub sellest, kas suudame oma õendusressursse rakendada.

Anestesioloogia ja intensiivravi osakonnajuhatajate hulgas toimusid mitmed muudatused.

Tõesti, mitmetel meie osakonnajuhatajatel lõppesid tähtajalised lepingud ning pikaajaliselt 1. intensiivravi osakonda juhtunud dr Silver Sarapuu ning lasteintensiivravi osakonda juhtinud prof Tuuli Metsvaht otsustasid ameti kolleegidele üle anda. Samuti otsustas viimase aasta osakonnajuhataja kohusetäitja olnud dr Anneli Eller-vee, et eelistab jätkata arst-õppejõuna.

Minu sügav tänu ja lugupidamine dr Sarapuu ja prof Metsvahile nende pikaajalise panuse eest osakonna üles ehitamisel ja juhtimisel. Meil on nende mõlemaga olnud konstruktiivne koostöö. Lasteintensiivravi osakonna arendamisel on oluline osa Eesti perinataalsuremuse vähendamisel. 2018. aastal oli Eesti perinataalsuremus madalaim kogu Euroopas. Prof Metsvahil on selle valdkonna eestvedajana siin oluline roll. Dr Silver Sarapuu juhtimisel on 1. intensiiv-

ravi osakond läbi aastate olnud teerajajaks intensiivravi maastikul, olles esimene paljudes valdkondades, nagu neeruasendusravi intensiivravi haigetele, maksasiirdamise programm, mürgistuste intensiivravi ja paljud teised valdkonnad.

Mul on hea meel, et senised juhid jätkavad meie osakondades ja on valmis olema uutele juhtidele üleminekuperioodil toeks.

Kuidas iseloomustaksite uusi osakonnajuhatajaid?

Lasteintensiivravi osakonnas olid kolm väga head ja tublit kandidaati, kelle hulgast dr Imbi Eelmäe eristus veidi selgema tulevikupildiga. Tal on suured kliinilised kogemused, juhtimiskogemus on tal erialaseltisist.

2. intensiivravi osakonna juhtimise võtab üle dr Martin Padar, kes on kliinikumis arst-õppejõuna töötanud kolm aastat, värskest kaitsnud ka doktorikraadi. Dr Padar on väga aktiivne ning tema lähenemisviis osakonna juhtimisele paistis silma struktureerituse ja süstematiseerituse poolest.

Dr Kadri Tamme, kes asus juhtima 1. intensiivravi osakonda, on pikaajalise kogemusega intensiivravi osakonnas, kes on kaitsnud ka doktoriväitekirja ning on tunnustatud spetsialist ja hinnatud õppejõud. Soovin nii uutele kui jätkavatele juhtidele jõudu nende töös ning tänan kõiki, kes kandideerisid.

LIINA RAJU

Kliinikum algas kliiniline uuring, mis selgitab CYP450 ensüümide varem kirjeldamata geenivariantide mõju ravimite metabolismile

Novembris algas Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Tartu Ülikooli Eesti geenivaramu ühistööna akadeemiline uuring, mis kaasab geenidoooreid. Eesti geenidoooreite genoomi sekveneerimise andmeid analüüsid selgus, et umbes 900 inimesel esineb tsütokroom P450 (CYP450) ensüümide varasemalt kirjeldamata geenivariante, mis võivad mõjutada ravimite metabolismi. Uuringu eesmärk on analüüsida nende geenivariantide mõju ravimite metabolismi kiirusele.

Osalejatele antakse vastava ensüümi vahendusel metaboliseeruva ravimi väike ühekordne annus ning seejärel määratakse kindlatel ajahetkedel võetud vereproovidest manustatud ravimi ja selle metaboliitide sisaldus.

Uuring on rahastatud farmakogenoomika professor Lili Milani uurimisgrandid (Eesti Teadusagentuur PRG184), mille kliiniline osa toimub kliinikumis ja Regionaalhaiglas. Uurijad kliinikumis on Alar Irs, Anette C. Kõre ja Raul Kokasaar, uuringu koordinaator on kliiniline proviisor Jana Lass. Uuring toimub hematoloogia-onkoloogia kliiniku päevaravi osakonnas ja uuringuprotseduure teevad päevaravi osakonna õed – Kristi Saar, Riina Põrk, Mariann Kiudma, Keiti Ust, Maria Jürgen. Lili Milani sõnul on uuring heaks näiteks geenivaramu ja kliinikumi arenevast koostööst personaalmeditsiini suunal ja toob esile kliinikumi võimekust akadeemiliste kliiniliste uuringute läbiviimisel.

KLIINIKUMI LEHT

MEDITSIINITEADUSTE VALDKONNAS

Instituudid on saanud uued juhid

Mitu meditsiiniteaduste valdkonna instituuti on saanud uued juhid. 26. novembril valiti farmaatsia instituudi juhatajaks kaasprofessor **Daisy Volmer**. 6. detsembril valiti hambaarstiteaduse instituudi juhatajaks kaasprofessor **Ülle Voog-Oras**,

kes jätkab instituudi juhataja positsioonil teist ametiaega. 7. detsembril valiti bio- ja siirdemeditsiini instituudi juhiks professor **Eero Vasar**, kes jätkab instituudi juhataja positsioonil kolmandat ametiaega. 14. detsembril valiti peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituudi juhiks **Kaja-Triini Laisaar**. Loe lähemalt med.ut.ee.

Uus Noorte Teaduste Akadeemia liige

Eesti Noorte Teaduste Akadeemia (ENTA) valis 3. detsembril toimunud üldkogul 13 uut liiget, teiste hulgas osutus valituks meditsiiniteaduste valdkonna tervise- teadlane ja meditsiinigenetik **Sander Pajusalu**. Loe lähemalt akadeemia.ee.

Selgus uus Eesti Teaduste Akadeemia rahvatervise valdkonna akadeemik

Eesti Teaduste Akadeemia valis rahvatervise valdkonda esitatud üheksast akadeemiku kandidaadist uueks liikmeks inimese geneetika professor **Maris Laane**. Üheksast kandidaadist viis olid Tartu Ülikooli

meditsiiniteaduste valdkonnast. Geneetika professor Maris Laane teadustöö keskmes on reproduktiivgeneetika ja -genoomika. Loe lähemalt ut.ee.

Doktoritööde kaitsmised

- 28.01.2022 kell 13.00 **Risto Vaikjärvi** „Peritonsillaarse abstsessi etiopatoge-

nees”, Ravila 19-1006
Kaitsmiste toimumiskoha täpsem teave: med.ut.ee

ALICE LOKK
Meditsiiniteaduste valdkonna kommunikatsioonispetsialist

Kliinikum pakub võimalust 5-11-aastaste laste vaktsineerimiseks

Tartu Ülikooli Kliinikum pakub alates 18. detsembrist peahoones võimalust 5-11-aastaste laste vaktsineerimiseks COVID-19 vastu.

Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekliiniku ägedate infektsioonide osakonna juhataja dr Eda Tamme sõnul kasutatakse vaktsineerimiseks Pfizer-BioNTech Comirnaty vaktsiini, mis sisaldab kolm korda vähem toimeainet kui täiskasvanute vaktsiin. „Olgugi, et enamasti kulgeb COVID-19 võrreldes täiskasvanutega kergemalt, on detsembri alguse seisuga vajanud Eestis haiglaravi 119 last vanuses 5–11 aastat. Ühtlasi oli ka viiruse levik detsembri alguses suurim just 10–14-aastaste laste seas,“ selgitas dr Tamm.

Lapse vaktsineerimise otsustab lapsevanem ning Tartu Ülikooli Kliinikumi vaktsineerimismeeskonna poole saab julgelt pöörduda ka nõustamise sooviga. 5–11-aastaste laste vaktsineerimiskuur koosneb kahest doosist, teine doos manustatakse 6 nädala möödudes. „Kliinikumis viivad laste vaktsineerimist läbi spetsiaalsed laste ravitööga tegelevad õendustöötajad. Kliinikumi peahoones seatakse selleks sisse ka eraldi ooteala ning eraldi vaktsineerimiskabinetid. Ka aega planeerime laste jaoks kaks korda rohkem kui täiskasvanute

puhul,“ tutvustas Tartu Ülikooli Kliinikumi vaktsineerimismeeskonna koordinaator Tiina Teder.

Vaktsineerimine võimaldab vähendada laste haigestumust ning raske haiguskulu ja tüsistuste riski selles vanusegrupis ning pidurdada viiruse levikut lastekollektiivides ja lähikondsete seas. Kui laps on COVID-19 haiguse läbipõdenud, soovitavad eksperdid vaktsineerida last ühe doosiga kuue kuu möödumisel tervenemisest.

Kliinikum vaktsineerimiseks saab aega broneerida üleriigilises digiregistratuuris, kliinikumi ePatsiendi portaalis ja kliinikumi etteregistreerimiskeskuse telefonil 731 7200 (E-R kell 8.00–18.00). Vaktsineerimine toimub L. Puusepa 8, tööpäevadel kell 16.15–19.00 ja nädalavahetusel kell 11.00–16.00. Vaktsineerima tulles palume pöörduda esmalt registratuuri ning võtta kaasa lapse ja lapsevanema isikut tõendav dokument.

Rohkem infot kliinikumi kodulehel: www.kliinikum.ee/vaktsineerimine

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Evelin Lumi

Tõhusdoosi vajalikkus

Tartu Ülikooli Kliinikumi infektsioonikontrolli teenistus rõhutab tõhusdoosiga vaktsineerimise olulisust. „Võttes arvesse Omicron tüve levimist, on tõhusdoosil väga oluline roll. On ekslik arvata, et praegune paarinädalane nakatunute ja hospitaliseeritavate stabiliseerumine on püsiv. Vajalik on olla valmis olukorra taas-eskaleerumiseks,“ kinnitavad kliinikumi infektsioonhaiguste arstid.

Tõhusdoosi on alates 21. detsembrist võimalik teha 3 kuud pärast AstraZeneca, Pfizeri ja Moderna esmase vaktsineerimiskuu lõppu ning 2 kuud pärast Jansseni COVID-19 vaktsiinidoosi.

KLIINIKUMI LEHT

Dr Ursula Klaar innustab mitut põlvkonda naistearste ja ämmaemanda

Detsembris lõpetas töö kliinikumis dr Ursula Klaar, kes on naistekliiniku tööle viimastel aastakümnetel olulist mõju avaldanud. Dr Klaar juhtis naistenõuandla tööd 30 aastat ning mõjutas tugevalt eriala arengut.

Kuidas teist sai arst?

Keskkoole lõpetamise järel astusin esialgu Tartu Meditsiinkooli ning omandasin velskri kutse. Minu esimene kokkupuude naistekliinikuga oli juba õpingute ajal 1965. aastal, ka esimese sünnituse võtsin vastu juba velskriõppe praktika ajal naistekliinikus. Kooli lõpetamise järel töötasin pool aastat Abja-Paluoja Haiglas õena ning seejärel astusin 1968. aastal Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonda, internatuuri läbisin sünnitusabi ja günekoloogia erialal.

Ülikooli lõpetamise järel suunati mind Kuressaarde ning seal sain ka esimesed kogemused arstina. Sealne personal oli väga toetav ning ämmaemandid olid märksa iseseisvamad kui üldiselt nõukogude ajal oli kombeks. Arst oli koduses valves.

Kuidas te jõudsite kliinikumi?

Teise lapse sünni järel sain jääda pere juurde Tartusse. Töötasin Tartu Linna Polikliinikus vaatluskabineti juhatajana. Aastatel 1979–1980 olin kliinilises ordinatuuris naha- ja suguhaiguste ning sünnitusabi ja günekoloogia erialal. Samal ajal kutsuti mind ka meditsiinkooli õpetama, olin Tartu Tervishoiu Kõrgkooli õppejõud kuni 2012. aastani. Hakkasin tööle toonase nimiga Tartu Naistekliinikus 1982. aastal ning 1986. aastal võtsin üle naistenõuandla juhatamise, juhataasin osakonda 30 aastat. Olin 1. detsember 1996–1. aprill 1997 ka naistekliiniku peaarsti kohustes.

Kuidas on muutunud töö korraldus nende aastate jooksul?

Nõukogude ajal pidi arst olema iga sünnituse juures. Sünnitustoa oli kolm voodit kõrvuti ja vahel olid kõik need kolm korraga ka kasutusel. Mäletan ühte öövalvet, kui 13 tunni sees võtsin vastu 14 sünnitust. Arst pidi kõiki sünnitajaid iga kahe tunni järel visiteerima ja sünnitusluku fikseerima sünnitaja seisundi. Ämmaemandal ei olnud otsustusõigust, Kuressaare oli selles osas erand. Isasid sünnituse juurde ei lubatud, lehvitasid akna taga ja nägid siis läbi akna titasid. Lapsed olid sünnituse järgselt lastetoas ning neid toodi sealt iga kolme poole tunni tagant sööma.

Dr Ursula Klaar

Foto: Prof Helle Karro

Praeguseks on ämmaemandid iseseisvad spetsialistid, kes jälgivad rasedat raseduse kestel, sünnituse ajal ning võtavad vastu sünnituse.

Väga suured muutused on toimunud diagnostika võimaluste osas. Vanasti toimus kogu diagnostika silma, kõrva, sõrme ja käe abil nii raseduse suuruse kui lapse asendi osas, ainus täiendav võimalus vajadusel oli röntgen. Edasiminekuks on olnud oluliselt tore ja sisukas.

Millised on kõige olulisemad saavutused ja arendused teie karjääri jooksul?

Osakonnajuhatajana olid minu juhtida mitmed olulised protsessid – naistenõuandla mitmed kolimised Toomemäel haiglate korpusete vahel, kolimine koos naistekliinikuga L. Puusepa 8 G.2-korpusesse, uute vastuvõtukabinettide kujundamine ja siustamine, naistekliiniku perekeskuse kabinettide rajamine C-korpusesse.

Olin ka esimese vette sünnituse juures naistekliinikus Toomemäel koos ämmaemanda Mai Kangroga.

Aastatel 2003–2009 oli minu juhtida emakaelavähi varase avastamise projekt. Esimesel aastal oli projektiga seotud neli raviastutust, edaspidi 19 raviastutust. Minu tänud ämmaemandatele ja naistearstidele, kes minuga koos selles projektis osalesid. 2010. aastal kasvas projekt üleriigiliseks emakaelavähi ennetuse skriininguks ja juhtimise võttis üle Tervise Arengu Instituut.

Mulle on väga oluline ka mu töö õppejõuna. Hea tunne on näha oma õpilasi mitmetes osakondades kliinikumis. Naistekliiniku kollektiiv on hästi kokkuhoidev ja rõõmsameelne, olen neile ühise aja eest väga tänulik.

DR URSULA KLAARIGA
vestles **LIINA RAJU**

Inga Sadrak ulatas kardio-COVID osakonnale abikäe

COVID-19 pandeemia algusest peale on kliinikumi COVID-osakondadesse abikäsi vajatud. Appi läinute hulgas on töötajaid erinevatest osakondadest, meditsiiniteaduste valdkonna ning Tartu Tervishoiu Kõrgkooli tudengeid. Leidub ka n-ö mittemeditsiinilisi töötajaid, kes otsustanud oma panuse patsientide eest hoolitsemisse anda. Näiteks südamekliiniku sekretär Inga Sadrak.

2007. aastast südamekliiniku sekretärina töötanud Inga Sadraku argipäeva kuulub kliiniku kirjavahetuse korraldamine, tugi konsiiliumite ettevalmistamisel, arvukad e-kirjad ja telefonikõned, kliiniku kodulehe haldamine, töö DHS-is ning tugi kliiniku juhtkonnale erinevates küsimustes. Kui aga selgus, et COVID-19 ravi osakond avatakse ka südamekliinikus, otsustas ta appi minna hooldustöötajana. „See on minu kliinik, meie kliiniku põhjal tehtud osakond, kuhu vajati abi. COVID-19ga on meie töötajad suure koormuse all ning see on asi, millega saan aidata. Inimeste eest hoolt kanda ma ikka oskan ning väljakutsed mulle meeldivad,“ selgitab Inga Sadrak otsust.

Enne tööle asumist tuli tutvuda erinevate eeskirjadega ja nõuetega ning osaleda õppepäevadel, samuti sai Sadrak enne COVID-19 osakonda siirdumist harjutada hooldustööd ka tavaosakonnas. „Tänapäeva hooldus-pöetus nõuab teadmisi, füüsilist valmisolekut, empaatiat, palju on uusi võtteid ning õppimist on eelnevalt palju. Tänavalt inimese tööle võtmine on keeruline ning uut töötajat välja õpetades teevad meie töötajad topelt tööd. Tähtis on, et säiliks õpetavate kolleegide motivatsioon – kui koolitav tunneb juba õppimise ajal end vajalikuna ja saab võimaluse oskusi täiendada, soovib ta ka hiljem tööle tulla. Minu suur pluss tööle hakates oli see, et tunnen maja, kliiniku töötajaid ning teadsin, kus asuvad osakonnad, labor või apteek,“ kirjeldab Sadrak enda väljaõpet.

Vahel võiks panustada millessegi suuremasse ja aidata

Kardio-COVID osakonnas täitis Sadrak tavapäraseid hooldus-pöetus ülesandeid patsiente jälgides, neid hooldades ja aidates ning toitu jagades. Töö hulka kuulusid analüüside laborisse viimine, patsientidele pakkide toomine infolauast, abi õdedele.

Inga Sadrak

Foto: Andres Tennus

Tuli ka voodikohtade korrastust teha ja palatid puhastada kui haige suunati osakonnast välja. Inga Sadrak iseloomustab tööd hooldajana: „Osakonnas töötades ei saa olla erak, väga oluline on arstide, õdede ja hooldajate koostöö. Energia, mis tekib koostööst, on nii hea, et aitab väsimusega vahetuse lõpuni vastu pidada. Töö juures on ehk kõige keerulisem see, et tuleb töötada pikalt ja intensiivselt, puhkepause ei teki palju ning palatisse sisenedes tuleb täpselt teada, mida seal on vaja teha ning mida selleks kaasa võtta. Mul on suur lugupidamine kõigi vastu, kes seda haiglatööd teevad.“

Südamekliiniku ülemõde Marju Meus on tänulik kogu kardio-COVID osakonna personalile ning kiidab Inga Sadrakut: „Teades Inga aktiivsust ja huvi väljakutsete vastu ning vajadust komplekteerida kardio-COVID osakonna personal, tegin Ingale ettepaneku tulla appi hooldajana. Nõusolekut ei pidanud kaua ootama. Inga on väga põhjalik igas oma töökohustuses, nii ka hooldustöös väljaõppel. Ta küsis ja aru-

tas ja tegi omapoolseid ettepanekuid töö paremaks sujumiseks. Inga sulandus kolleegidega suurepäraselt ja oli igati vajalik ning võrdne abikäsi teistele osakonda tööle tulnutele. Väga suur tänu kogu kardio-COVID osakonna personalile, kes vähemal või suuremal määral on panustanud osakonna töösse.“

Nüüd, mil COVID-patsientide arv on olnud langev või stabiilne, saab Inga Sadrak COVID osakonnas valvetöö mõneks ajaks kõrvale jätta. „Olen alati valmis appi minema, kui vajadus tekib ja minu oma töö seda võimaldab. Olen seda meelt, et peaksime elus vähem kartma – kui meiega midagi peaks juhtuma, siis see juhtub niikuinii. Kartusel pole mõtet. Kui mõni kolleeg tunneb, et tahaks minna appi ja proovida hooldustööd, siis mina julgustan. Vahel võiks panustada millessegi suuremasse ja aidata,“ arvab Inga Sadrak.

LIINA RAJU

Ekraanitõmmis videost

Esikoha väljakuulutamine

Foto: Evelin Lumi

Silmakliiniku ajamasin võitis videokonkursi

Eelmisel aastal alguse saanud jõulutraditsioon – tähistada jõulutegemisi pandeemia tingimustes teisiti ja humoorikas võtmes, jätkus ka sel aastal. Nii sündis videokonkurss „Kliinikumi ajamasin“, milles osales kokku 11 struktuuriüksust.

Žürii rolli täitsid kliinikumi töötajad, kelle hääletamise tulemusel selgitati välja konkursi kolm parimat loomingulist teost. Kokku hääletas 697 töötajat ning jõulukonkursi esikoha võitis „Silmakliiniku ajamasin“, mis jutustas patsient Rand Kalju raviteekonnast. Teise koha pälvis kardiointensiivravi osakonna ajamasin, kus vaatajani toodi südamelihase infarkti saanud patsiendi ravimeetodid minevikus, olevikus ja tulevikus. Kolmandale auhinnalisele kohale valisid töötajad 3. intensiivravi osakonna teose, mis läbi ajamasina rändas anestesioloogia ja intensiivravi ajalukku. Silmakliiniku võiduvideo osalised olid rõõmsad auhinna üle, aga oskasid hinnata ka nii loomeprotsessi kui ka tulemust.

Stsenarist-operaator-režissöör-monteerija-produktent, arst-resident Kaarel Kree: „Ei saa mainimata jätta, et sketši õnnestumises mängis suurt rolli tasemel näitlejatöö – proovi ei tehtud, kõik sai juba esimeste võtetega purki. Valmis oli mõeldud küll üldine idee, kuid kohapealne improvisatsioon ja detailid elust enesest vormisid tegeliku tulemuse. Mul on hea meel, et saime end proovile panna ja loominguliselt väljendada.“

Rand, Kalju osatäitja emotsioonid: „Pöördusid minu poole silmakliiniku noored kolleegid, et Kalju, olid kümme aastat silmakliiniku juhataja, aga nüüd on aeg midagi ka tegelikult kliiniku heaks teha. Sellise argumendi vastu on raske vaielda... Režissööriks ja stsenaristik on dr Kree,

Kaarel Kree. (Etteruttavalt olgu öeldud, et oleks teadnud, ei oleks tulnudki.) Võtteperiood oli pingeline ja osatäitjalt pigistati kõik välja ja vahendeid valimata. (Selle teise Kaarli, (Irdi) aegne Vanemuine oli sellega võrreldes morsipidu.) Nõuti täieliku ajamasinasse sisse minekut, samas on ju laialt teada tõde, et kuiva suuga kunsti ei tee! Aga kus, puutumata see Hennessy jäigi... Lõpptulemusel pole ju väga vigagi.“

Operatsioonitoa muusad: „Meie igapäevane elu- ja töökorraldus – patsiendid võtame operatsioonituppa vastu naeratades, catwalk'i kõnnakuga nende poole liueldes. Vaid kaamera muutis selle päeva veidi teistsuguseks, kuid meid selline pisiasia rütmist kõrvale ei löö.“

Proua Rand: „Minul on võtteprotsessist küll ainult väga head mälestused. Noor ja sädelev lavastaja, lennukad ideed ja see peen aparatuur! Kõik see ajas rändamine, grimm ja nii edasi! Kohe päris filmistaari tunne tuli peale... Teisest küljest jälle ei teagi, kuidas see nii läks. Sai küll valitud parim arst aga juhtub ka parimatel, et lõikus niimoodi läheb.“

Arst: „Minu käest küsiti, kas olen nõus viis sekundit kahe modelli käevangus kaamera poole jalutama, et siis pärast aasta aega massaažitoolil lesida. Ainult hea, et kõike eesootavat ei selgitatud, muidu oleks ehk verest välja löönud ja tegemata jätnud. Kokkuvõttes aga kõige hullemini ei läinudki. Ja kes ikka teeb, kui ise ei tee...“

Silma tilgutaja/patsiendi kaaslanna õhtuks: „Erinevatest ideesähvatustest vormus lõpuks tänu andekale Kaarlile täitsa lennukas tulemus. Peasatäitjale Kaljule annaksime omakeskis "Oscari"!“

Silmakliiniku tulemus rõõmustas ka kolleegid **kardiointensiivravi osakonnast.** „Meil läks videovõistlus plaanide kohaselt. Soovisime saada teise koha ja selle me saime. Tunneme suurt rõõmu silmakliiniku üle,“ sõnas osakonnajuhataja dr Urmet Arus.

Kolmandale kohale tulnud **3. intensiivravi osakonnal** oli samuti hea meel, et video vaatajatele rõõmu pakkus. „Võteteks ajendas eelmise aasta vahva kogemus „Jõulumüsteeriumiga“. Oli selge, et filmimise protsess saab olema lõbus ja nii oligi. Saime kuulda dr Jüri Vahtramäe värvikaid lugusid minevikust ning panna ennast hetkeks „vana aja“ situatsiooni. Tunneme rõõmu, et meie igapäevatoimingute hulka ei kuulu nõelte teritamine ja eeternarkoos,“ vähendas videomeeskond.

Esikolmikut autasustatakse meeskonna enda valikul kas massaažitoolide teenusega terveks aastaks nende struktuuriüksuses või töökollektiivi mõeldud kohvimasinaga Jura X8.

Aitäh kõikidele kliinikumi töötajatele, kes algatusega kaasa tulid ja tegid jõuluootuse rõõmsamaks!

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi patsientide nõukoja koosolek

Foto: Kliinikumi Leht

2021. aasta Tartu Ülikooli Kliinikumi patsientide nõukoja

Kliinikumi patsientide nõukoda on nüüdseks juba üle kahe aasta kohtunud ning järjest enam oma tegevuses hoogu juurde kogunud. Järgnevalt ülevaatlilikult teemad, mida selle aasta jooksul käsitleti.

Jaauaris arutati nõukoja patsientide mure üle, kuidas pärast haiglaravi enesehooldusega toime tulla ning kust vajadusel kiiret nõu saada. Sama probleem kordub ka patsientide rahulolu-uuringute tulemustes, millest tulenevalt on juba hulgaliselt parendustegevusi ellu viidud, aga kindlasti on veel valdkondi, mida parandada: näiteks epikriiside ja infomaterjalide rutiinne paberandjal kaasa andmine, valmisolek telefonikonsultatsioonideks, sisulisem koostöö esmatasandiga jne.

Veebruaris koosolekul andsid ülevaate oma tegemisest kliinikumi insuldiprojekti koordinaator Liina Pääbo koos kolleegidega. Projektis lõi kaasa patsientide esindajana KPN esimees Donald Kiidjärv. Koosoleku päevakorras olid ka patsiendiinfo- ja õpetamise teemad, kust koorus vajadus personaalsema lähenemise osas. Protokollide osas peeti väga oluliseks privaatsuse tagamist.

Märtsis kohtuti kliinikumi juhatuse uue liikme, õenduse ja patsiendikogemuse juhi Ilona Pastarusega. Alates sellest koosolekust on Ilona Pastarus aktiivselt osalenud ka KPN tegevustes ning aidanud kiirelt ja lahendustele orienteeritud tegutsemisega kaasa nii mitmelegi pikalt vindunud kitsaskohale.

Aprillis algas kliinikumis järk-järguline plaanilise ravitöö taastamine, millest tulenevalt arutati nõukoja patsientide infor-

meerimise ning uutest vastuvõtu- ja operatsiooniaegadest teavitamise küsimusi.

Mais toimus arutelu kliinikumi etteregistratsioonikeskuse ja teenustele registreerimise võimaluste üle. KPN üldine hinnang oli, et digitaalsed registreerimise võimalused peaksid paranema (näiteks korduvvisiitide puhul). Oluline on ka täpne info, millal on võimalik vastuvõtuaegu kirja panna. Positiivse näitena toodi kliinikumi radioloogiakliiniku registratuuri. Lepiti ka kokku, et KPN liikmed osalevad edaspidi kliinikumi vestlusringides, et hoogustada sealseid diskussioone ja anda tagasisidet vestlusringide metoodikale.

Septembris kohtusid KPN liikmed juhatuse esimehe Priit Perensi ja juhatuse liikme, teadus- ja arendustegevuse juhi professor Joel Starkopfiga. Arutluse all oli kliinikumi järgneva perioodi arengukava koostamine ja patsientide sisend sellesse. Koosolekul osales ka analüüsi- ja kvaliteediteenistuse direktor Merje Tikk, kes andis ülevaate kliinikumi tegevuse seadusandlikest nõuetest, rahastajapoolsetest tingimustest ning nendest tulenevast töökorraldusest. Koos arutati ka tagasikute ja korduvate vastuvõttudega seotud küsimusi.

Septembris toimus tavapärase KPN esimehe valimine, kelleks seekord osutus Kaili Semm. Uue liikmena lisandus Mari-Liisa Parder, kes Kadri Tammepuu asemel esindab edaspidi Eesti Patsientide Liitu.

Oktoobris arutasime KPN sisendit kliinikumi arengukavasse, saime ülevaate KPN liikmete osalusest kliinikumi vähikeskuse akrediteerimisel ning üle-eestilise patsientide nõukodade koostamisest.

Novembris tutvustas vähikeskuse direktor Lenne-Triin Kõrgvee lastespetsialisti ametikoha ideed. Arutati ka kliinikumi territooriumil suitsetamisega seotud probleeme ning suitsetamisest loobumise kampaania tegevusi.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et KPN on osutunud kliinikumile asjalikuks, tegusaks ja toetavaks koostööpartneriks ning paljudes küsimustes (nt keskkond, töökorraldus, patsiendi heaolu jms) ekspertgrupiks. Kui patsientide tagasiside, kogemused ja ootused jõuavad meieni erinevate kanalite kaudu, on KPN nõuandev kogu, mille toel on võimalik esile kerkinud probleemidega tegeleda süsteemsemalt.

Uude aastasse vaadates kutsume kliinikuid ja teenistusi senisest enam tegema koostööd patsientide nõukojaga. Headeks näideteks on juba vähikeskus, naistekliinik, verekeskus, radioloogiakliinik ja teadusarendusteenus.

REET TOHVRE JA JANE FREIMANN

Patsientide nõukoja kliinikumipoolsed esindajad

Pallas kinkis kliinikumile heategevusprojekti raames kogutud kunstiteosed

Kõrgema Kunstikooli Pallas rektor Vallo Nuust andis 20. detsembril Tartu Ülikooli Kliinikumile üle 44 tudengi, vilistlase ja õppejõu poolt heategevusprojekti „Värvid Pallasest“ raames annetatud 75 kunstiteost. Pallas soovis muuta kingitavate teostega tervishoiutöötajate raskeid tööpäevi värvilisemaks ja helgemaks.

Pallase rektor Vallo Nuust ja kliinikumi juhatuse esimees Priit Perens

Fotod: Kliinikumi Leht

Pallase rektor Vallo Nuust selgitas projekti idee tekkimist järgmiselt: „Hakkasin ühel sügispäeval mõtlema, kui raske olukord on praegu haiglates ja mida peavad üle elama meditsiinitöötajad... ja et kuidas Pallas saaks neid kasvõi emotsionaalselt toetada. Kuidas muuta meditsiinitöötajate raskeid tööpäevi ja patsientide pikki haiglapäevi pisut värvilisemaks ja positiivsemaks ning natukenegi kaasa aidata praeguses raskes olukorras? Koos üliõpilasesindusega kogusime tudengite, vilistlaste ja õppejõudude annetusi, mis nüüd hakkavad kliinikumi ruumides meeleolu looma. „Värvid Pallasest“ heategevuskampaania tegi südame soojaks ja meele heaks, sest neid, kes tahtsid patsientidele ja tervishoiutöötajatele rõõmu valmistada, oli väga palju – 44 inimest 75 teosega.“

Kunstiteosed võttis vastu Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse esimees Priit Perens, kelle sõnul on kliinikumi töötajad tänulikud nii kunstiteoste eest kui ka selle eest, et ühiskond tajub pandeemiast tingitud olukorra tõsidust. „Kunst aitab kindlasti luua

positiivset meeleolu haiglaruumides ning kunstnike looming toetab meie töötajaid igapäevatoos, aga ka patsiente nende paranemise teekonnal,“ sõnas juhatuse esimees Priit Perens. Kunstiteosed on planeeritud kliinikumis nii osakondadesse kui ka lähikuudel näitusena.

Täname projektis osalevaid kunstnikke: Alisa Vasina, Aet Ollisaar, Albert Anni, Anett Tõnismäe, Anna Kisliõna, Anne Rudanovski, Britta Mõttus, Caroliina Luhamets, Erika Lille, Eve Eesmaa, Grete Tukku, Grete Lehemaa, Heli Tuksam, Ingmar Roomets, Ketlin-Kadi Lukas, Kadri Hiibus, Kadri Kalve, Kairi Lentsius, Karmen Macachor, Karoliina Tomasson, Karolin Viilukas, Katariin Mudist, Katrin Kelpman, Keitlyn Kruus, Kirkke Soon, Kristiina Saaron, Laura Auer, Lauri Trolla, Maarja Treima, Madis Oru, Margus Meinart, Maris Ilves, Markus Kliss, Mathias Gregor Vain, Mia Melanie Saar, Olari Pilnik, Pille Johanson, Rain Avarmaa, Robi Zuts, Silvia Visnap, Sirje Petersen, Stina Leek, Triinu Tuul (kunstnikunimega Talia) ja Teele-Riin Kodar.

Olulise panuse projekti elluviimisele andis ka Pallase peakunstnik Madis Liplap, kes teoseid vormistas ja raamis ning ühtlasi need kliinikumi seintele aitab paigutada.

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Kliinikumi Leht

Heade soovidega kuuskede allee

Esimesel advendil seati kliinikumi peahoones sisse kuuskede allee. Kuused kinkis kliinikumile Eesti Maaülikooli Järvelja metskond. Kogu jõuluaja vältel on olnud soovijatel võimalus jätta puule oma jõulutervitus või mõni muu hea soov. Detsembrikuu lõpuks ehivad puid mitusada südamest tulnud soovi nii töötajatelt kui ka patsientidelt.

Kaunist pühadeaega!

Aastalõpukontsert Aparaaditehases

13. detsembril olid kliinikumi töötajad oodatud Aparaaditehase sisehoovi, et võtta aasta lõpus koos kolleegidega ühine hetk pühaderõõmu nautimiseks. Õueala oli nendeks tundideks vaid kliinikumi töötajate päralt. Pärast doktoritöö kaitsnud kolleegi tunnustamist, parimate kolleegide õnnitlemist ning videokonkurssi

esikolmiku väljakuulutamist astus muusikalise tervitusega üles arvukate muusikaahindadega pärjatud Trad.Attack!.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi aastalõpukontsert

Foto: Evelin Lumi